

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148, Dep

0033 Oslo

Energi Norges kommentarer til revidert Europaparlaments- rådsdirektiv 2010/31/EU om energieffektivitet i bygninger (Bygningsenergidirektivet)

Energi Norge er positiv til at det reviderte Bygningsenergidirektivet implementeres i norsk lov og imøteser endringene. Direktivet har som mål å bidra til redusert energiforbruk og økt bruk av energi fra fornybare energikilder i bygningssektoren, økt energisikkerhet og reduserte klimagassutslipp. Dette er i tråd med Energi Norges syn.

Vi vil likevel peke på enkelte aspekt ved direktivet som vi mener kan være uheldige for å oppnå nettopp denne målsetningen. Dette går spesielt på norske forhold, men er også relevant for et europeisk langsiktig energipolitisk perspektiv. Hovedproblematikken Energi Norge ser i Bygningsenergidirektivet, gjelder bruk av primærenergifaktorer for elektrisitet. En uheldig utforming av nasjonal primærenergifaktor kan gi fossile energikilder regulatoriske og markedsmessige fortrinn fremfor elektrisitet.

Etter Energi Norges syn må det framtidige energisystemet bygge på framføring av CO₂-nøytrale energibærere fram til sluttbrukeren. Fossil energi må i 2050 forbrennes i store anlegg der man kan ta hånd om utslippene. Bare slik kan vi nå et bærekraftig samfunn i 2050 med minimale utslipp av CO₂ fra energisektoren. Det innebærer at vi må utvikle et regelverk, også på bygningssiden, som fremmer effektiv bruk av de CO₂-nøytrale energibærerne elektrisitet, fjernvarme, fjernkjøling samt bioenergi, på bekostning av fossile energibærere. En uheldig utforming og bruk av primærenergifaktor for elektrisitet vil kunne føre til at det i mange sammenhenger stimuleres til valg av fossile energibærere framfor CO₂-nøytrale bærere. Vi ser også en slik utvikling i norsk standardiseringsarbeid og hos viktige premissleverandører til utforming av norsk politikk. Direktivet åpner for regionale og nasjonale valg av primærenergifaktorer. I den grad man skal bruke primærenergifaktorer for elektrisitet i Norge, må det velges en faktor 1 for elektrisitet.

Videre er det etter Energi Norges synspunkt viktig å operere med konsekvente systemgrenser i norsk lovgivning i henhold til bygningsenergidirektivet. Vi anmoder derfor OED til konsekvent å operere med systemgrensen netto energi i kommunikasjon av bygningers energiforbruk. Netto energi beskriver bygningers klimaskjerm og gir forbrukere gode indikasjoner på bygningens energiytelse.

Beregningsmetode for bygningers energiytelse

Bygningsenergidirektivets artikkel 3 og Annex 1 redegjør for beregning av bygningers energiytelse. Norsk Standard NS3031 er dekkende i forhold til direktivets krav om beregningsmetode. NS 3031 redegjør for beregning av netto energiforbruk, levert energiforbruk og primær energiforbruk. I Bygningsenergidirektivets Annex 1 heter det at energiytelsen i bygg skal uttrykkes ved en indikator både

for energiytelse og primærenergi. Direktivet anbefaler at man fastsetter primærenergifaktor basert på årsgjennomsnittlige nasjonale eller regionale verdier. For å oppfylle direktivets krav om beregningsmetode må Norge fastsette en nasjonal primærenergifaktor for beregning av primærenergi.

Direktivet setter krav til at beregningsmetodikken skal være konsistent med fornybardirektivet (2009/28/EC), og der legges det til grunn nasjonale verdier for beregning av fornybarandel i sluttforbruk av elektrisitet. Vi vil derfor anbefale at Norge tar utgangspunkt i nasjonal energiproduksjon ved fastsettelse av en primærenergifaktor for norske forhold. Energi Norge mener at for norske forhold er det naturlig å operere med primærenergifaktor 1 for elektrisitet.

Energi Norge registrerer at enkelte interesseorganisasjoner argumenterer for at Norge bør innføre en europeisk primærenergifaktor på 2,5 eller andre vektingsfaktorer som representerer europeisk energimiks. Faktoren på 2,5 skriver seg fra energitjenstedirektivets annex 1, hvor det i en fotnote ble introdusert som en anbefalt faktor. Årsaken den gangen var å ta hensyn til energikvalitet ved å oppgradere sparte kilowattimer på strøm framfor sparte kilowattimer innenfor varme- og transportsektoren. Vi mener denne faktoren, brukt i regulering av bygningers energiytelse, hemmer det fremtidige målet om et energisystem som baserer seg på CO₂-nøytrale energibærere, da vi risikerer en politikk der naturgassløsninger blir foretrukket fremfor elektrisitetsløsninger (jf. Økodesigndirektivet).

Minimumskrav til nye bygninger og bygningseenheter

Bygningsenergidirektivets artikkel 4, 6, 7 og 8 setter minimumskrav til energiytelse til elementer i bygningskroppen, nye bygg, rehabilitering av bygninger og tekniske systemer. Disse kravene ivaretas i Norge av plan- og bygningslovens bygningstekniske forskrift (TEK10). Sommeren 2010 skjerpet KRD disse kravene til energiforsyning. TEK10 § 14,7 setter krav om at minimum 60 % av oppvarmingsbehovet i bygg som er større enn 500 m² må dekkes av annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet og fossile brenslere. For bygninger under 500 m² opprettholdes kravet om at 40 % av varmebehovet skal dekkes av alternativ energiforsyning. Energi Norge skrev i sin høringsuttalelse at dette kravet kan opprettholdes, så sant unntaksregelen om lønnsomhet kan gjelde for alle bygg. Men Energi Norge er svært kritisk til å sidestille elektrisitet med fossil energi, noe som går på tvers av målsetningen om økt bruk av fornybar energi i bygningssektoren. Vi mener at dersom man skal bygge et fremtidig energisystem som skal bidra til å nå de klimapolitiske målene, må vi utvikle en infrastruktur som baserer seg på CO₂-nøytrale energibærere slik vi har pekt på i innledningen til dette brevet. Slik vi leser direktivet, settes det ingen likhetstegn mellom elektrisitet og fossile energikilder.

Energimerking av bygg

Den norske energimerkeordningen som trådte i kraft i juli i år, dekker de skjerpede kravene til energiattest for bygg i Bygningsenergidirektivets artikkel 12.

Direktivet setter ingen krav til oppvarmingsmerke slik NVE har integrert dette i det norske merket. Energi Norge mener at det i utgangspunktet er en god idé å også reflektere byggets klimavennlighet i energimerket. Men vi mener at NVE har utarbeidet merket til å reflektere gjeldende politikk fremfor klimapåvirkning når man sidestiller elektrisitet med fossile brenslere. Vårt forslag er at energimerket skal vise energieffektivitet på vertikalaksen og andel CO₂-nøytrale energibærere på horisontalaksen. Det vil ivareta de to målene i Bygningsenergidirektivet om forsyningssikkerhet og klimagassreduksjoner.

Energikarakteren som reflekterer bygningens energiytelse, bør også samstemmes med TEK10, slik at også denne reflekterer hva forbrukeren faktisk kan påvirke i sitt eget bygg. Energi Norge anmoder om at systemgrensen også her settes til netto energi ved revisjon, slik at energimerket beskriver bygningens klimaskjerm og byggets evne til å holde på energien. Fra et forbrukerperspektiv, vil denne systemgrensen gi forbrukeren den riktige informasjonen med tanke på selve byggets energieffektivitet, og energieffektiviseringstiltak vil gi synlige resultater i form av en forbedret energikarakter.

Nasjonale planer for nullenergibbygg

Artikkel 9 i direktivet stiller krav til at alle nye bygg innen 2020 skal være nesten null-energibbygg. Som følge av bestemmelsene i direktivet, må Norge utforme en handlingsplan for å sikre at alle nye bygg er nesten null-energi bygg innen utgangen av 2020.

Handlingsplanen skal inneholde en definisjon av nesten null-energi bygg, og denne skal tilpasses nasjonale, regionale eller lokale forhold. Dagens passivhusstandard for boligbygg (NS 3700) og kommende passivhusstandard for yrkesbygg (prNS 3701) setter kriterier til byggets energimessige egenskaper ut ifra lokalt klima, og disse kan dermed tjene som et godt utgangspunkt for en definisjon av nesten null-energibbygg.

En arbeidsgruppe nedsatt av KRD lanserte i høst en handlingsplan for energieffektivitet i bygg med forslag om innføring av passivhus som standard allerede i 2016. Energi Norge mener at dette er et ambisiøst, men oppnåelig mål, og støtter KRDs arbeidsgruppes tidshorison.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Einar Westre
Direktør nett og marked

Guro Bøe Wensaas
Rådgiver nett og marked